

Sygn. akt IX Ka 964/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2013 roku

Sąd Okręgowy w Kielcach IX Wydział Karny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Szeliga (spr.)

Sędziowie: SO Zbigniew Karamara

SO Adam Kabziński

Protokolant: sekr.sądowy Katarzyna Komosa

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Kielcach Andrzeja Kędziory

po rozpoznaniu w dniu 9 września 2013 roku

sprawy K. C.

oskarżonego o przestępstwo z art.288 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Starachowicach

z dnia 29 marca 2013 roku sygn. akt II K 517/12

zmienia zaskarżony wyrok w całości i uniewinnia K. C. od popełnienia zarzucanego mu czynu a kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt IXKa 964)13

UZASADNIENIE

K. C. oskarżony został o to, że w dniu 20 listopada 2011r. w miejscowości Ł. 102 gm. P. w woj. (...) dokonał zniszczenia mienia poprzez podpalenie słomy, w wyniku czego spaleni uległa słoma w ilości 120 balotów oraz folia będąca opakowaniem dla 20 balotów siano-kiszonki o łącznej wartości strat na kwotę 6.500 zł na szkodę S. B. tj. o przestępstwo z art. 288§1kk.

Sąd Rejonowy w Starachowicach wyrokiem z dnia 29 marca 2013r. oskarżonego K. C. uznał za winnego dokonania zarzucanego mu w akcie oskarżenia przestępstwa z art. 288§1kk, ustalając łączną wartość strat na kwotę 5579 zł i za to na podstawie art. 288§1kk wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności. Na podstawie art. 69§1i2kk, art. 70§1pkt.1kk warunkowo zawiesił K. C. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności i ustalił okres próby na 2 lata. Na podstawie art. 46§1kk orzekł od K. C. na rzecz S. B. obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę 2898,06 zł. Zasadził od oskarżonego na rzecz S. B. 1033,20 zł tytułem poniesionych kosztów procesu. Zasadził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa 940 zł kosztów sądowych, w tym 180 zł opłaty.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca oskarżonego, który zaskarżył wyrok w całości i zarzucił rozstrzygnięciu :

1. obrazę przepisów postępowania, mający istotny wpływ na treść wyroku, a to :

- art. 7kpk, art. 410kpk, art. 424§1kpk, art., 4,5§2kpk i art. 366§1kpk polegającą na błędzie logicznego rozumowania , przejawiającym się w całkowicie dowolnej ocenie dowodów , na których Sąd I instancji oparł rozstrzygnięcie oraz naruszeniu zasady obiektywizmu, co w efekcie doprowadziło do błędnego ustalenia stanu faktycznego sprawy i skazania K. C. za zniszczenie mienia poprzez jego podpalenie , mimo braku jakichkolwiek dowodów winy, polegającym na :

- wyjaśnieniu wszelkich wątpliwości na niekorzyść oskarżonego i czynieniu ustaleń co do stanu faktycznego na podstawie zeznań skonfliktowanych świadków , w zakresie nie dotyczącym pożaru, lecz innej sprawy zakończonej nieprawomocnym wyrokiem ,

- ustaleniu , iż w świetle zebranego materiału dowodowego wina oskarżonego nie budzi wątpliwości mimo przyjęcia , iż oskarżony „był w bliskim odstępie czasowym od miejsca popełnienia tego czynu” i że „ nie da się ustalić miejsca przebywania oskarżonego „(str. 5 uzasadnienia) oraz iż „ oskarżony miał pełną możliwość dokonania tego podpalenia i nie zmienia tego stanu fakt, że nie było bezpośrednich świadków zdarzenia ani nie ustalono precyzyjnie sposobu powstania pożaru : (str.6 uzasadnienia),

- uznaniu, iż oskarżony , który skorzystał z prawa do obrony oraz prawa do odmowy składania wyjaśnień i odpowiedzi na pytania w żaden merytoryczny sposób nie podważył obciążających go dowodów (str. 5 uzasadnienia) , co prowadzi do niedopuszczalnego wniosku , iż w istocie oskarżony nie udowodnił swojej niewinności poprzez :

- dowolną ocenę materiału dowodowego polegającą na interpretowaniu wszelkich zaistniałych wątpliwości w sprawie na niekorzyść oskarżonego oraz czynienie ustaleń , co do sprawcy podpalenia , wyłącznie na podejrzeniach domysłach pokrzywdzonego oraz występujących w sprawie świadków , od lat skonfliktowanych z oskarżonym , a w efekcie skazanie oskarżonego za zniszczenie mienia mimo braku jakichkolwiek dowodów winy , w sytuacji , gdy żaden ze świadków nie widział , aby to oskarżony dokonywał podpalenia , a powołany biegły do spraw pożarnictwa wykazał , iż powodem pożaru mogło być także nieumyślne zaproszenie ognia ,

- pominięcie i nie odniesienie się w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku do istotnych zeznań świadka S. B. złożonych na rozprawie w dniu 16 lipca 2012r. „ teren gdzie był pożar za stodołą nie jest ogrodzony, jest ogólnie dostępny .. Mówiłem również na początku o podejrzeniu co do A. J., bo taki chodzący pijaczek i mógł on zaproszyć ogień „ – poddając w wątpliwość ustalenia Sądu , iż sprawcą podpalenia był oskarżony K. C. ,

- pominięcie i nie odniesienie się w uzasadnieniu wyroku do pełnej treści opinii biegłego do spraw pożarnictwa , który stwierdził , iż było to podpalenie , a przez podpalenie rozumie się wszelkiego rodzaju możliwość zapalenia (poza biologicznym) włącznie z zaproszeniem ognia ,

- nieuzasadnione zatem i dowolne przyjęcie , że materiał dowodowy pozwala na jednoznaczne uznanie , że oskarżony dokonał podpalenia , w sytuacji braku bezpośrednich dowodów to potwierdzających ,

- art. 624kpk poprzez niezwolnienie oskarżonego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych w sytuacji, gdy ich uiszczenie jest dla niego zbyt uciążliwe ze względu na sytuację osobistą , rodzinną i majątkową oraz wysokość uzyskiwanych dochodów , przy uwzględnieniu ciężącego na oskarżonym obowiązku alimentacyjnego .

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego K. C. od zarzucanego mu czynu.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Apelacja obrońcy oskarżonego okazała się zasadna , a podzielenie zarzutów podniesionych w środku odwoławczym skutkowało zmianą zaskarżonego wyroku i uniewinnieniem K. C. od popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 288§1kk .

Rację należy przyznać obrońcy oskarżonego, który kwestionuje dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę dowodów. Stwierdzić przy tym należy, że materiał dowodowy zgromadzony przez Sąd jest pełny i nie są znane żadne nowe dowody, które powinny być przeprowadzone w sprawie, a istotne dla rozstrzygnięcia. W ocenie Sądu Okręgowego z powodów przedstawionych poniżej zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do przypisania oskarżonemu K. C. popełnienia przestępstwa z art. 288§1kk.

Bezspornie z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż w dniu 20 listopada 2011 roku w miejscowości Ł. uległo spaleni 120 balotów słomy oraz folia stanowiąca opakowanie dla 20 balotów siano-kiszonki o łącznej wartości 5579 złotych na szkodę S. B.. Przy czym również, na podstawie pełnej i fachowej opinii biegłego z zakresu pożarnictwa I. K., należało wykluczyć, co uczynił Sąd Rejonowy, inne przyczyny powstania pożaru, niż podpalenie, czy zaproszenie ognia, bowiem choć biegły precyzyjnie sposobu wywołania pożaru nie ustalił, z uwagi na sposób prowadzenia akcji gaśniczej, to jednak logicznie i przekonywująco uzasadnił, dlaczego inne powody jego powstania były nieprawdopodobne (k. 40-41).

Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne w zakresie sprawstwa oskarżonego K. C., oparł na dowodzie z pomówienia tj. zeznaniach pokrzywdzonego S. B., wspieranych przez zeznania świadków W. G. (1), A. B., M. B. i G. B.. Jak wskazał Sąd Rejonowy oskarżony był jedyną osobą, która mogła dokonać przestępczego działania, bowiem pozostawał w konflikcie z pokrzywdzonym, był w bliskim odstępie czasowym od miejsca popełnienia tego czynu, wcześniej zaś w obecności wyżej wskazanych świadków groził S. B. spalaniem. Tymczasem jednak zauważyć należy, że w procesie karnym pomówienie funkcjonuje w nieco innym znaczeniu, a mianowicie pomówienie jest to obciążenie w złożonych wyjaśnieniach innej osoby odpowiedzialnością za przestępstwo, który to dowód podlega swobodnej ocenie, na równi z innymi dowodami (wyrok SN z dn. 12.01.2006r. lex nr 178181). Takiej sytuacji nie mamy w niniejszej sprawie, bowiem pokrzywdzony nie występował w roli współoskarżonego. W istocie natomiast analiza przeprowadzonych przez Sąd Rejonowy dowodów wskazuje, że niniejszy proces ma charakter procesu poszlakowego, bowiem nie ma żadnego dowodu bezpośrednio wskazującego na sprawstwo K. C.. W takiej sytuacji o kwestiach zasadniczych dla procesu karnego decyduje się w oparciu o tzw. dowody pośrednie, które dowodzą okoliczności pobocznych, z których to wywodzi się dopiero o fakcie głównym. Ustalenie faktu głównego, czyli winy oskarżonego jest możliwe wtedy, gdy całokształt materiału dowodowego pozwala na stwierdzenie, że inna interpretacja przyjętych faktów ubocznych - poszlak, nie jest możliwa (wyrok SA w Szczecinie z dn. 21.03.2013r. (...))13 lex nr 1312090). W tym miejscu wskazać także należy, że ustalenia faktyczne niekorzystne dla oskarżonego muszą być udowodnione, co oznacza, że dowody stanowiące podstawę ustaleń faktycznych muszą być obiektywnie przekonywalne, a więc dawać tak wysoki stopień prawdopodobieństwa, że normalnie oceniający człowiek powinien zostać przekonany o prawdziwości określonego ustalenia faktycznego (wyrok SA w Gdańsku z dnia 7.11.2012r. (...))12 lex nr 1236138).

Biorąc pod uwagę całokształt okoliczności ujawnionych w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy winien szczegółowo ocenić przeprowadzone dowody, które niewątpliwie mają charakter dowodów pośrednich. Tymczasem jednak Sąd Rejonowy poprzestał na tej części zeznań pokrzywdzonego, w której wskazał dlaczego o dokonanie tego czynu podejrzewa K. C., a to, że: w dniu zdarzenia spożywał alkohol z jego sąsiadem W. G. (1), pożar ujawniono w krótkim czasie po opuszczeniu przez K. C. mieszkania W. G. (1), nadto istniał pomiędzy nimi konflikt, a w przeszłości oskarżony wypowiadał tego rodzaju groźby. Co prawda fakt przebywania oskarżonego i spożywania z nim w dniu zdarzenia alkoholu potwierdził świadek W. G. (1), zaś świadkowie A. B., M. B. i G. B. spójnie z relacjami pokrzywdzonego opisali przyczyny konfliktu i okoliczności w jakich K. C. groził pokrzywdzonemu, jednakże już te ustalone przez Sąd Rejonowy okoliczności nakazywały zachowanie dużej ostrożności w ocenie zeznań pokrzywdzonego. Przede wszystkim poza sferą rozważań Sądu Rejonowego pozostała dość istotna okoliczność, a mianowicie to, że S. B. prócz K. C. o spowodowanie podpalenia podejrzewał także inną osobę, a mianowicie A. J. i jak się on wyraził „to chodzący pijaczek i mógł on ogień zaproszyć”. W świetle zaś opinii biegłego z zakresu pożarnictwa, który z uwagi na sposób prowadzenia akcji gaśniczej, a to rozebranie przez strażaków niedopalonej części stogu i porzucanie całości, łącznie ze spaloną na całej powierzchni, nie mógł precyzyjnie ustalić miejsca gdzie nastąpiło pierwotne podpalenie, a wykluczył jedynie możliwość samozapłonu stogu, zarówno podejrzenia celowego

podpalenia, jak też zaproszenia ognia , są na równi prawdopodobne. Niewątpliwie zaś fakt pozostawania w konflikcie z oskarżonym K. C. zdeterminował to, że S. B. na rozprawie wskazywał już tylko oskarżonego jako tego, którego podejrzewa o podpalenie. Powyższe wynika z samych relacji pokrzywdzonego, który wskazał , iż po przemyśleniu i uzyskaniu informacji od W. G. (1) , iż ten w dniu zdarzenia spożywał z oskarżonym alkohol, przyjął , że nie mógł tego zrobić nikt inny tylko oskarżony (k. 105v) . Konsekwentne powtarzanie w toku procesu przez S. B. swoich podejrzeń co do osoby sprawcy , nie powoduje jednak , iż dowód ten zmienia swój charakter , w dalszym ciągu są to bowiem przypuszczenia pokrzywdzonego. Wskazanie przez świadków A. B., M. B. i G. B. okoliczności , iż K. C. przed zdarzeniem wypowiadał groźby pozbawienia życia, spalenia i nasłania mafii na pokrzywdzonego , w istocie stanowią potwierdzenie dość silnego konfliktu istniejącego między S. B. , a oskarżonym , która to okoliczność uzasadniała szczególną ostrożność przy ocenie zeznań pokrzywdzonego, a zwłaszcza formułowanych przez niego przypuszczeń odnoszących się do sprawcy podpalenia. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że kwestia gróźb wypowiedzianych przez oskarżonego nie może mieć aż tak istotnego znaczenia dla ustalenia jego winy w niniejszym postępowaniu , a to z tego powodu , iż z samych zeznań pokrzywdzonego , w tym składanych łącznie z zawiadomieniem o przestępstwie podpalenia wynikało, że wbrew późniejszym relacjom S. B. słowami tymi nie czuł się na tyle zagrożony , by zawiadamiać o przestępstwie z art. 190§1kk ani w dacie wypowiedzania ich, ani tym bardziej w dacie zaistnienia pożaru . Natomiast dopiero uzupełniając swoje zeznania kilka dni po zaistnieniu podpalenia szeroko opisał konflikt z oskarżonym i wówczas dopiero złożył wniosek o ściganie go także za przestępstwo z art. 190§1kk. Rzeczywiście z zeznań W. G. (1) wynikało , iż w dniu zdarzenia spożywał wspólnie z K. C. alkohol , przedmiotowy pożar natomiast zaistniał natomiast po około 30 minutach od opuszczenia przez oskarżonego jego mieszkania . Uwzględniając odległość posesji W. G. od posesji pokrzywdzonego , rzeczywiście oskarżony teoretycznie miał możliwość podpalenia stogu słomy . Jednakże jest to kolejne przypuszczenie , bowiem sam Sąd Rejonowy wskazał, iż zebrany materiał dowodowy nie pozwolił na ustalenie miejsca przebywania oskarżonego, w szczególności tego w jakim kierunku udał się on po opuszczeniu mieszkania W. G. , nadto nie było bezpośrednich świadków zdarzenia oraz nie ustalono precyzyjnie sposobu powstania pożaru, a teren gdzie znajdowała się słoma pokrzywdzonego był nie ogrodzony, a zatem potencjalnie dostępny dla każdej osoby (materiał fotograficzny znajdujący się w aktach postępowania szkodowego) .

Wyżej podniesione argumenty wskazują zatem , iż w istocie zarówno pokrzywdzony , jak też przesłuchani w sprawie świadkowie relacjonowali jedynie swoje podejrzania co do osoby sprawcy podpalenia, które to , z uwagi na brak w tym zakresie jakichkolwiek dowodów pozwalających na ich weryfikację , nie mogły być uznane za wystarczające do niewątpliwego przyjęcia winy K. C..

Mając na uwadze wskazane wyżej argument na podstawie art. 437§2kpk w zw. z art. 438pkt.3kpk , art. 414§1kpk w zw. z art. 17§1pkt.1kpk Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok i uniewinnił oskarżonego K. C. od popełnienia zarzucanego mu czynu . O kosztach sądowych orzeczono na podstawie art. 632pkt.2kpk.

SSO Zbigniew Karamara SSO Anna Szeliga SSO Adam Kabziński